

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

LLENGUATGE I PERSUASIÓ

Any acadèmic 2015-16

Informació general de l'assignatura

Denominació	LLENGUATGE I PERSUASIÓ
Codi	12354
Semestre d'impartició	Anual
Caràcter	Optativa
Nombre de crèdits ECTS	5
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Departament/s	Filologia Catalana i Comunicació / Filologia Clàssica, Francesa i Hispànica
Modalitat	Nopresencial
Grau/Màster	Màster en Llengües Aplicades

Professor/a (s/es)

AMADEU VIANA SAN ANDRÉS ROSA MATEU SERRA

Informació complementària de l'assignatura

Us donem la benvinguda a l'assignatura *Llenguatge i persuasió*, assignatura optativa dins del Màster en Llengües Aplicades.

La realitat no és com apareix, sinó com l'emissor humà la comunica per escrit o oralment i com el receptor la percep. L'home, des de fa temps, des del grecs, s'ha plantejat la necessitat de comunicar la realitat, tant subjectiva com objectiva, mitjançant mecanismes lingüístics o paralingüístics, o ambdós a la vegada. La utilització pragmàtica d'aquests mecanismes antics encara té vigència si s'adapta a una actualitat sociològica, psicològica, etc. Quan aquesta comunicació es revesteix d'ornaments lingüístics per tal de convèncer el receptor, es converteix en un art, l'art de la persuasió. Quan volem cridar d'una manera especial l'atenció d'aquest o, també, influir sobre la seva voluntat, canviant l'ordre de paraules, o fent ús de mecanismes de comunicació, ens endinsem en una persuasió mediatitzada (premsa, radio, televisió). La realitat, en definitiva, són les paraules i la forma com aquestes són emeses per qui Homer qualificava com "l'home de veu articulada". Fora de les paraules no hi ha realitat; fins i tot el món de la imatge necessita una interpretació mitjançant un codi lingüístic adequat. Les persones cegues caminen envers la realitat pel mig de les paraules orals i escrites, és a dir, el Braille; igualment les persones sordes. D'aquí esdevé la importància de saber aprofitar i utilitzar bé aquesta eina que al món solament té l'ésser humà.

Per portar a terme una visió dels aspectes esmentats, a l'assignatura s'introduiran nocions implicades amb el món de la persuasió com són aspectes del procés comunicatiu, el món de la Pragmàtica i el món de la Retòrica, així com el conjunt dels elements que fan que el llenguatge, tant verbal com no verbal, funcioni com a mecanisme de persuasió.

Es realitzaran anàlisis en diferents àmbits persuasius que també fan ús d'aquest mecanisme i es demanarà per tant a l'alumnat el desenvolupament pràctic d'aquesta virtut que el cervell lingüístic humà posseeix *per naturam* i per formació acadèmica adient, per tal d'activar la capacitat de comunicar idees, projectes, coneixements, elements culturals i científics, etc.

Així doncs, l'assignatura consta de dues parts diferenciades, però alhora plenament imbricades:

-la primera part, que consta dels mòduls I i II, tracta de descriure els mecanismes persuasius dins la comunicació, a l'àmbit de la retòrica moderna. D'aquesta part, se n'ocupa la professora Rosa Mateu.

-la segona, que consta dels mòduls III i IV, remet especialment a la història de la retòrica. Aquesta part serà impartida pel professor Amadeu Viana.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Observar i reconèixer els mecanismes pragmàtics de la comunicació humana.
2. Emprar eines comunicatives persuasives tant verbals como no verbals en diferents contextos.
3. Assenyalar com, a partir de la cultura clàssica, l'home descobreix per primera vegada el poder de la paraula com un mitjà de comunicació, però sobretot, de persuasió.
4. Aprofundir en l'estudi dels principals autors retòrics i en els mecanismes de la comunicació oral i escrita persuasiva a partir de la cultura clàssica, en el context europeu.
5. Plantejar la problemàtica de la retòrica humanística i les seves ramificacions en el Barroc i la Il·lustració.

Competències significatives

TRANSVERSALS

- Capacitat d'aplicar coneixements teòrics per resoldre problemes pràctics.
- Capacitat de treball en equip i de resoldre conflictes eventuals .
- Capacitat d'adaptació a situacions noves
- Capacitat de raonament crític.

ESPECÍFIQUES

- Coneixement i domini de les estratègies de transmissió i utilització del llenguatge com a arma ideològica.
- Capacitat de recopilar dades lingüístiques i pragmàtiques sobre l'ús social de la llengua.
- Capacitat de desenvolupar estratègies i tècniques aplicades en la descripció i comprensió dels usos lingüístics, així com en el procés comunicatiu.
- Capacitat d'observació i pràctica dels comportamientos verbales i no verbales que facilitan y, a veces, distorsionan la relación con los demás.
- Capacitat per analitzar els mecanismes de persuasió en diferents contextos.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Módulo I: Ámbitos de la comunicación persuasiva: comunicación, retórica y pragmática, persuasión y seducción.

Unidad 1: Qué entendemos por comunicación.

Unidad 2: La perspectiva pragmática. La pragmática intercultural.

Unidad 3: Pragmática y persuasión.

Módulo II: Comunicación y persuasión en la cotidianidad.

Unidad 4: La retórica interpersonal.

Unidad 5: Mecanismos lingüísticos de la persuasión.

Unidad 6: Comunicación no verbal, silencio y persuasión.

Unidad 7: Los malentendidos.

Módulo III: La retórica antigua

Unidad 8: Diálogo y retórica. La práctica de la retórica y los tratados clásicos.

Unidad 9: La difusión de la retórica y los usos de la lengua.

Módulo IV: La retórica humanística

Unidad 10: El destino de la palabra en el Renacimiento. Retórica y educación.

Unidad 11: La retórica en el Barroco y la Ilustración.

Eixos metodològics de l'assignatura

METODOLOGIA

1. Principals eines d'aprenentatge:

- Introducció Teòrica i exposició de conceptes, principalment a través de la lectura de la bibliografia corresponent a cada mòdul i la realització de les activitats corresponents.
- Participació en el debat virtual
- Comentari de textos

La metodologia bàsica de treball se centra en la lectura dels documents i fonts de referència indicats. Un cop llegits els materials de consulta l'alumnat podrà realitzar les activitats proposades.

2. Distribució de la informació a l'espai virtual i formes de comunicació:

-A l'espai **Recursos** es troben els materials de l'assignatura, de manera que la carpeta per a cadascun dels quatre mòduls conté les següents informacions:

-Índex

-Objectius del mòdul

-Documentació del mòdul. S'indica la bibliografia recomanada d'acord amb els mòduls 1 i 2, d'una banda, i els mòduls 3 i 4, de l'altra.

-Temari distribuït per unitats

-Documents de consulta / lectura obligatoris per a cada mòdul.

-A l'espai **Activitats** s'inclouen els documents corresponents a les activitats obligatòries de l'assignatura (un total de cinc: tres pels dos primers mòduls, i dos, per als dos últims).

- S'han de realitzar cinc activitats en total, totes elles **obligatòries**: 3 corresponents als mòduls I i II, i dos corresponents als mòduls III i IV.

- A part de la realització d'aquestes activitats, seran **imprescindibles** cara a l'**avaluació final** les intervencions en els **debats** proposats.

A l'espai **Debat** apareixen les consignes per intervenir en el debat (mòduls III i IV). Al document "Indicacions prèvies per als mòduls III i IV" s'indiquen les característiques que han de seguir aquestes intervencions.

L'espai **Correu** serà la manera de comunicació que s'utilitzarà entre el professorat i els estudiants, així com entre el professor i un estudiant individual en els casos en què es consideri necessària la privacitat. S'aconsella que no s'utilitzi el correu extern del professor excepte en aquells casos en que resulti absolutament necessari.

A l'espai **Anuncis** el professorat podrà indicar incidències relacionades amb l'assignatura que no estiguin directament relacionades amb els continguts.

A l'espai **Qualificacions** s'especificarà la qualificació de les activitats així com la nota final de l'assignatura.

Nota: es recomana que l'estudiant no passi més de 48 hores sense connectar-se.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

PLA DE DESENVOLUPAMENT DE L'ASSIGNATURA

Sessió presencial inicial: 20/2/2016

Informació per mòduls:

Mòdul I

Inici: 22 febrer 2016

Fi: 17 abril 2016

Tema 1: 22-28 de febrer de 2016

Tema 2: 29/2- 6/3 de 2016

Tema 3: 7-13 de març de 2016

Data sessió presencial de seguiment: 2 d'abril de 2016

Data d'entrega activitats: Activitat 1: 7 març 2016

Mòdul II

Inici: 14 març 2016

Fi: 17 abril 2016

Temes 4 i 5: 14-27 març de 2016

Temes 6 i 7: 28/3 -17/4 de 2016

Data sessió presencial de seguiment: 2 d'abril de 2016

Data d'entrega activitats: Activitat 2: 21 març 2016

Activitat 3: 17 abril 2016

Mòdul III

Inici: 18 d'abril de 2016

Fi: 15 de maig de 2016

Tema 8: 18-24 d'abril de 2016

Tema 9: 25/4- 1/5 de 2016

Lectura de mòdul: 2-8 maig de 2016

Data sessió presencial de seguiment: 28 de maig de 2016 2016

Data d'entrega activitats: Activitat 4: 15/5

*Nota: el període de debat coincideix amb la duració del tema

Mòdul IV

Inici: 16 maig 2016

Fi: 5 juny 2016

Tema 10: 16-22 maig 2016

Tema 11: 23-29 maig 2016

Data sessió presencial de seguiment: 28 maig de 2016

Data d'entrega activitats: Activitat 5: 5 juny 2016

*Nota: el període de debat coincideix amb la duració del tema

Sistema d'avaluació

Tipus d'activitat	Valor avaluació	Hores de dedicació
Activitat 1	15%	18.7
Activitat 2	15%	18.7
Activitat 3	20%	25
Activitat 4	7.5%	9.3
Activitat 5	7.5%	9.3
Intervenció al debat	20%	25
Resum crític de les lectures	15%	18.7
TOTAL	100%	125h.

El professorat farà públiques les qualificacions de cada bloc quinze dies naturals després del seu lliurament. Per a l'obtenció de la nota final, s'han d'haver lliurat totes les activitats.

S'aplica l'avaluació contínua, de manera que la nota d'una activitat pot compensar la d'una altra. En conseqüència, no és possible recuperar cap activitat.

Bibliografia i recursos d'informació

LLIBRES

ARISTÓTELES (350-335 a.C.) *Retòrica*. Madrid, Centro de Estudios Constitucionales, 1990. CALSAMIGLIA, H. / TUSÓN, A. (1999) *Las cosas del decir*. Barcelona, Ariel

CICERÓN, M. T. (1967) *El orador*, edició a cargo de A. Tovar y A. R. Bujaldón. Barcelona, Ediciones Alma Mater

FUENTES, C./ALCAIDE, E. R.(2002) *Mecanismos lingüísticos de la persuasión*. Madrid, Arco/Libros. HALL, E. T. (1989) *El lenguaje silencioso*. Madrid, Alianza. (título original: *The silent language*. New York, Double Day, 1959).

KENNEDY, G.A.(1972) *The Art of Rhetoric in the Roman World*. Princeton.

KNAPP, M. L. (1980) *La comunicación no verbal. El cuerpo y el entorno*. Barcelona, Paidós Comunicación, 1982.

LABORDA, X. (1993) *De retòrica. La comunicació persuasiva*. Barcelona, Barcanova.

POYATOS, F. (1994) *La comunicación no verbal* (vols. I, II i III). Madrid, Istmo.

ARTICLES I REVISTES

BARTHES, R. (1985) "La retòrica antiga. Prontuario", en *La aventura semiològica*. Barcelona, Paidós, 1990.

BRAVO GARCÍA, A. "Las fuentes escritas de la cultura griega y su transmisión hasta nosotros". *EClás*, (1978) 81/82 11-40.

CANFORA, L. , "Los oradores áticos", En *Historia y civilización de los griegos* (1980), Barcelona, Bosch. 1980, vol. V, 317-341.

LÓPEZ EIRE, A., "La oratoria". En LÓPEZ FÉREZ, J.A. (Ed.), *Historia de la Literatura Griega* (1988), Madrid, Cátedra, 737-780.

RAMÍREZ, G.: "Oratoria y retórica", *Cuadernos de Filosofía y Letras*, 14 (1986), 21-27.